

Felsőörs község gazdasági programja (2015-2019)

Készítette:

Felsőörs Község Önkormányzatának képviselő-testülete, bizottságai és munkacsoportjai

2015. április

TARTALOMJEGYZÉK

1 HELYZETÉRTÉKELÉS.....	4
2 ÁLTALÁNOS CÉLKITŰZÉSEK.....	4
3 TELEPÜLÉSRENDEZÉSI CÉLKITŰZÉSEK.....	6
3.1 RÉSZLETES CÉLOK ÉS FELADATOK.....	6
3.1.1 Céllok.....	6
3.1.1.1 Feladatok.....	6
4 KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉSI CÉLKITŰZÉSEK.....	6
4.1.1 Gyalogos közlekedés fejlesztése, javítása.....	6
4.1.1.1 Céllok.....	6
4.1.1.2 Feladatok.....	7
4.1.2 Közutak, gépkocsiforgalom javítása, fejlesztése.....	7
4.1.2.1 Céllok.....	7
4.1.2.2 Feladatok.....	7
4.1.3 Kerékpáros útvonalak.....	8
4.1.3.1 Céllok.....	8
4.1.3.2 Feladatok.....	8
5 KÖZMŰFEJLESZTÉSI ÉS KÖRNYEZETVÉDELMI CÉLKITŰZÉSEK:.....	8
5.1 VIZEINK (ÍVÓVÍZ, FELSZÍNI ÉS FELSZÍN ALATTI VIZEK).....	9
5.1.1 Céllok.....	9
5.1.2 Feladatok.....	9
5.2 SZENNYVÍZ.....	9
5.2.1 Céllok.....	9
5.2.2 Feladatok:.....	9
5.3 CSAPADÉKVÍZ.....	9
5.3.1 Céllok.....	9
5.3.2 Feladatok:.....	10
5.4 HULLADÉKGAZDÁLKODÁS.....	10
5.4.1 Céllok.....	10
5.4.2 Feladatok:.....	10
5.5 ÉNERGIA.....	10
5.5.1 Céllok.....	11
5.5.2 Feladatok.....	11
5.6 TÁVKÖZLÉSI ÉS HIRADÁSTECHNIKAI SZOLGÁLTATÁSOK.....	11
5.6.1 Feladatok.....	11
5.7 TÁJ, TERMÉSZET, ÉLŐVILÁG ÉS ÉPÍTETT KÖRNYEZET.....	11
5.7.1 Céllok.....	12
5.7.2 Feladatok:.....	12
5.8 ZAJVÉDELEM, LEVEGŐTISZTASÁG VÉDELEM.....	12
5.8.1 Feladatok:.....	12
6 EGÉSZSÉGÜGYI CÉLKITŰZÉSEK.....	12
6.1.1 Feladatok:.....	13
7 SZOCIÁLIS ÉS CSALÁDÜGYI CÉLKITŰZÉSEK.....	13
7.1 RÉSZLETES CÉLOK ÉS FELADATOK.....	13
7.1.1 Rászorulókat támogatása.....	13
7.1.1.1 Feladatok.....	14
8 KULTURÁLIS CÉLKITŰZÉSEK.....	14
8.1 TESTVÉR-TELEPÜLÉSI KAPCSOLATOK.....	14
8.1.1.1 Feladatok.....	14
8.2 TÁRSADALMI SZERVEZETEK.....	15
8.2.1.1 Feladatok.....	15
9 OKTATÁS, NEVELÉSI CÉLKITŰZÉSEK.....	15
9.1 ISKOLA.....	15

9.1.1 Feladatok.....	15
9.2 ÓVODA, BÖLCSŐDE (CSALÁDI NAPKÖZI).....	16
9.2.1 Feladatok.....	16
10 SPORTTAL KAPCSOLATOS CÉLKITŰZÉSEK.....	16
10.1.1 Feladatok.....	16
11 TURISZTIKAI CÉLKITŰZÉSEK.....	17
<i>11.1.1 Aktív turizmus fejlesztése.....</i>	<i>17</i>
11.1.1.1 Célok.....	17
11.1.1.2 Feladatok.....	17
<i>11.1.2 Vallási és zenei turizmus fejlesztése.....</i>	<i>18</i>
11.1.2.1 Célok.....	18
11.1.2.2 Feladatok.....	18
<i>11.1.3 Látóvalók és szolgáltatások fejlesztése.....</i>	<i>18</i>
11.1.3.1 Célok.....	18
11.1.3.2 Feladatok.....	18
<i>11.1.4 Turisztikai menedzsment fejlesztése.....</i>	<i>19</i>
11.1.4.1 Célok.....	19
11.1.4.2 Feladatok.....	19
12 MEZŐGAZDASÁGI CÉLKITŰZÉSEK.....	19
12.1.1.1 Feladatok.....	19
13 KÖZBIZTONSÁGI CÉLKITŰZÉSEK.....	20
14 A GAZDASÁGI PROGRAM BECSÜLT FORRÁSAI.....	21

1 Helyzetértékelés

Felsőörs kivételesen kedvező adottságú helyen, a megyeközpont, Veszprém és két Balaton-parti város, Balatonalmádi és Balatonfüred által közrezárt háromszögben, a Balaton-felvidék keleti részén gyönyörű természeti környezetben fekszik és gazdag történelmi múlttal rendelkezik.

A falu lakossága az országos átlagnál nagyobb vásárlóerő képességgel rendelkezik (legelmaradottabb településen lakók: 29%, országos átlag 100 %, leggazdagabb településen lakók: 166,4 %, Felsőörs: 104,4 % - GfK Hungária Piackutató Intézet, 2014.)

A település lakossága folyamatosan növekszik, egyúttal fiatalodik is, eltérő módon a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet többi településétől (Magyar Nemzet, 2014.09.25.). A fiatal korosztályok létszámának utóbbi évekbeli látványos növekedése az e korosztályhoz köthető közszolgáltatások fejlesztését is folyamatosan igényli (pl. óvoda, iskola bővítése).

2 Általános célkitűzések

Felsőörs Község Önkormányzata tudatában van korunk kihívásainak és felelősséget érez arra vonatkozóan, hogy a globális kihívásokra helyi szinten adjon a helyi polgárok számára legmegfelelőbb válaszokat.

Az Önkormányzat fő célja Felsőörs község lakóinak szolgálata. Valljuk a közérdek mindenkorai felsőbbrendűségét az egyéni érdekekkel szemben, hiszünk a stabilitás, mint a fejlődés egyik zálogának megtartásában és minden igyekezetünkkel törekszünk a hosszútávon fenntartható, a jövő generációinak érdekeit is szem előtt tartó település-irányításra, a hatékonyság maximális figyelembe vételével.

Célként tűzzük ki az alábbiakat:

- A helyi értékek, a természeti és épített környezet védelme, tudatos fejlesztése, hagyományok ápolása a jelen és a jövő generációi számára
- A település arculatának átfogó rendezése a tetszetősebb településkép, az új kihívásokra válaszoló közlekedés, közműfejlesztés kialakításának érdekében
- A falu belterületi részének ésszerű és nem minden határon túlmenő bővítése
- A település függésének és kiszolgáltatottságának csökkentése minden természeti erőforrás tekintetében (pl.: ivóvíz, energia, élelmiszer)
- Helyi művészek, köztisztviselők álló személyek támogatása, munkásságuk népszerűsítése az önkormányzatiság eszközeivel is
- A természettel összhangban álló turizmus, kiemelten a helyi egyedi adottságokra építő aktív-, zenei-, vallási-, valamint borturizmus támogatása
- Rászorulóknak, (nagy családosok, időskorúak, betegek, stb.), helyi társadalmi szervezetek és helyi fiatal tehetségek támogatása
- Kapcsolatok elmélyítése megyei, kistérségi, járási, szomszéd- és testvértelepülési szinten

Gazdasági programunkat a mindenkor hatályos jogszabályok alapján költségvetési lehetőségeinkkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével - a térségi területfejlesztési koncepciókhoz illeszkedve - készítjük el, úgy hogy az a kötelező feladatok teljesítését és az önként vállalt feladatok minél szélesebb körű biztosítását, fejlesztését szolgálja.

Felsőörs Község Önkormányzatának képviselő-testülete gazdasági programjában meghatározott célok elérése érdekében minden jogszerű és etikus eszközt megragad és döntéseivel elsődlegesen fenti célokat tartja szem előtt.

3 Településrendezési célkitűzések

3.1 Részletes célok és feladatok

3.1.1 Célok

A területrendezési terv módosításakor az alábbi elveknek kell érvényesülni:

- Esztétikus, hagyományos és emberléptékű lakókörnyezet és építési módok előnyben részesítése
- Falusias életmód, kertgazdálkodás, háztáji gazdálkodás lehetőségeinek biztosítása
- Bel- és külterületek zöldfelületeinek megőrzése, védelme
- Belterületbe vonandó és beépíthető területek méretének ésszerűsítése,
- Az iskola és óvoda utcájának forgalomkorlátozása, tehermentesítése
- Ivóvízbázis védőterületének szigorú védelme
- Parkolóhelyek számának bővítése

3.1.1.1 Feladatok

Fontosság sorrend	Feladat / cél	Becsült költség		Ütemezés
		Önk.forrás	Más forrás	
	Múzeumi terület megszerzése			2015
1	Helyi védett épületek kijelölése és megőrzése	1 500 000 Ft	0 Ft	2015-2019
3	Elhanyagolt, Fő utcai ingatlan felvásárlása, felújítása	30 000 000 Ft	0 Ft	2015-2019

4 Közlekedésfejlesztési célkitűzések

Felsőörs közlekedésfejlesztését a környezetet kevésbé terhelő módok irányában kell fejleszteni. Ez jelentheti egyrészt a gépjárművel közlekedők útvonalának rövidítését új utak létesítésével, környezetbarátabb közlekedési módok feltételeinek javításával. Környezetbarát közlekedési módok alatt a gyalogos-, kerékpáros- és tömegközlekedést értjük.

Ugyancsak fontos a jelenlegi terhelés szempontjából alkalmatlan útvonalak fejlesztése vagy kiváltása más útvonalakkal.

4.1.1 Gyalogos közlekedés fejlesztése, javítása

4.1.1.1 Célok

A falu belterületi utcáira jellemző a járda nélküli kiépítés, ami miatt a gyalogos közlekedés is az autóúton történik. A kevésbé forgalmas utcákban ez a probléma elviselhető mértékű, de a nagyobb forgalmú utak mentén balesetveszélyessé teszi a gyalogos közlekedést, nem beszélve a babakocsis, vagy kisgyermekes közlekedésről.

Célunk a problémás helyeken a járda kiépítése, vagy javítása.

A járdák, ösvények fejlesztésének másik célja az elkülönülő településrészek összeköttetéseként jobb használhatósága.

A gyalogos közlekedés feltételeinek (biztonságosságának) javítása céljából igény szerint újabb gyalogátkelőhelyek létesítése indokolt.

A közlekedésfejlesztési munkáknál figyelembe kell venni a közvilágítás mértékét is, és ahol szükséges ezt is ki kell építeni.

4.1.1.2 Feladatok

Fontosság sorrend	Feladat / cél	Becsült költség		Ütemezés
		Önk.forrás	Más forrás	
1	Gyalogátkelőhely tervezése és létesítése Fő utcán (az Óvoda közelében)	4 000 000 Ft	0 Ft	2015-2016
2	Civilház-iskola gyalogúton közvilágítás kiépítése	2 000 000 Ft	0 Ft	2015
6	Fő utcán és mellékutcák mentén járdák egységes kiépítése és a meglévők felújítása	500 000 Ft	5 000 000 Ft	2015-2019
7	Viola presszó melletti buszmegálló cseréje	100 000 Ft	900 000 Ft	2016
9	Posta épületének akadálymentessé tétele	100 000 Ft	2 000 000 Ft	2017
	Iskola és Kertvég u. közötti gyalogos köz burkolása	1 000 000 Ft	0 Ft	2017
	Hirdetőablák cseréje, felújítása	150 000 Ft	0 Ft	2015

4.1.2 Közutak, gépkocsiforgalom javítása, fejlesztése

4.1.2.1 Célok

A falu úthálózatának fejlesztése az elmúlt évtizedekben nem követte a falu gyors ütemű terjeszkedését, az újabb és újabb belterületbe vonásokat. Ennek következtében esetenként az új lakóterületek megközelítése vagy nem megfelelő utakon lehetséges, vagy a megközelítő útvonalak rendkívül túlterheltek.

Célunk a fent leírt kialakult helyzet javítása.

4.1.2.2 Feladatok

Fontosság sorrend	Feladat / cél	Becsült költség		Ütemezés
		Önk.forrás	Más forrás	
4	Belterületi murvás utak aszfaltozása (Miske utca, Kertvég utca, Bárókeret utca)	4 000 000 Ft	72 500 000 Ft	2016-2019
5	Utépítési együttműködésről szóló rendelet módosítása külterületi utépítésekre: 50% önk.önrész	1 000 000 Ft	1 000 000 Ft	2015
	Belterületi gyűjtőutak felújítása (Csalogány u. É-D-irányú szakasza stb.)	5 000 000 Ft	5 000 000 Ft	2015-2019
8	Köveskútpusztai út felújítása	500 000 Ft	20 000 000 Ft	2018

4.1.3 Kerékpáros útvonalak

4.1.3.1 Célok

A falu térbeli helyzete turisztikailag és sport szempontjából rendkívül kedvező, hiszen a Balaton-part közel van, gépkocsival gyorsan elérhető, ugyanakkor elég távol van ahhoz, hogy a pihenni vágyókat ne zavarja a parti nyüzsgés és hangos éjszakai élet. Felsőörsöt azok a turisták választják szálláshelyül, akik ezt a kedvező helyzetet felismerik. Ezt a helyzetet tovább javíthatnánk egy Felsőörsöt a Balaton-parttal összekötő kerékpáros útvonallal, ami lehetővé tenné, hogy a turisták felsőörsi szálláshelyükről a Balatont kerékpárral közelíthessék meg. Legalább ugyanekkora jelentőségű tényező, hogy a felsőörsi lakosoknak sem a nagy forgalmú veszélyes főúton kéne lebiciklizniük a strandra.

Fentiek miatt célunk egy kerékpáros útvonal kialakítása Felsőörs és az Alsóörsi strand között.

4.1.3.2 Feladatok

Fontosság sorrend	Feladat / cél	Becsült költség		Ütemezés
		Önk.forrás	Más forrás	
3	Kerékpárút építése Veszprém-Felsőörs-Alsóörs útvonalon	5 500 000 Ft	630 000 000 Ft	2019

5 Közműfejlesztési és környezetvédelmi célkitűzések:

- Globális környezetvédelmi értékek és célkitűzések megjelentetése a helyi döntésekben és cselekedetekben, előrelátó gondolkodás,
- A környezet minden elemének (víz, talaj, levegő, épített környezet, élővilág) védelme, a környezetminőség jogszabályi előírásokon túlmenő biztosítása,
- A település zöld felületeinek megőrzése, a közterületek további fásítása, meglévő zöld területek beépítési lehetőségeinek és belterületbe vonásnak féken tartása,
- Új és átalakításra kerülő önkormányzati épületeknél elsődleges legyen a víz és energiatakarékosság,
- Civilek és a lakosság bevonása helyi jelentőségű környezetvédelmi célok megvalósulása érdekében

5.1 Vizeink (Ivóvíz, felszíni és felszín alatti vizek)

5.1.1 Célok

Cél a község minőségi ivóvízellátásának hosszútávú biztosítása, a meglévő vízellátó rendszer folyamatos karbantartása és korszerűsítése, a Malom-völgyi vízbázis kiemelt védelme. Természetes felszíni vizek minőségének megőrzése és javítása, patakmedrek tisztántartása. Belterületi fakadékvizek feltérképezése és azok okozta problémák kezelése. Víztakarékossgal, vízvédelemmel kapcsolatos programok megvalósítása civil és lakossági összefogással.

5.1.2 Feladatok

-

5.2 Szennyvíz

5.2.1 Célok

A szennyvízkiözmű hosszú távú biztonságos üzemeltetésének biztosítása folyamatos karbantartás és korszerűsítés mellett. A csapadékvíz- és szennyvízelvezetés különválasztása. Csatornázatlan területeken legális és önkormányzati szinten kontrolált települési folyékony hulladék elszállítás biztosítása.

5.2.2 Feladatok:

Fontosság sorrend	Feladat / cél	Becsült költség		Ütemezés
		Önk.forrás	Más forrás	
3	Fenyves utcai átemelő problémájának megoldása	2 500 000 Ft	0 Ft	2015-2016

5.3 Csapadékvíz

5.3.1 Célok

A csapadék okozta károk miatt leginkább veszélyeztetett belterületi utcák csapadékvíz elvezetésének kiépítése 2014-ben nagyrészt megtörtént, de a hiányzó településrészekben is meg kell oldani a hiányzó csapadékvíz-elvezetést. Új út- és térburkolások kizárólag csapadékvíz elvezetés egyidejű kiépítésével együtt legyen kivitelezhető, közterületeken korlátozni kell a burkolt felületek térnyerését. A kiépült csapadékvíz elvezető rendszer és külterületi

vízvezető árkok tervszerű karbantartásáról gondoskodni kell. A csapadékvíz gyűjtését és hasznosítását engedni, propagálni szükséges lakossági és intézményi szinten egyaránt.

5.3.2 Feladatok:

Fontosság sorrend	Feladat / cél	Becsült költség		Ütemezés
		Önk.forrás	Más forrás	
6	Fenyves utca alsó részén fakadóvizek elvezetése közterületről	2 000 000 Ft	0 Ft	2015
7	Kisperjés településrész, különösen Kinizsi, Táncsics, Szegedy Róza utcák csapadékvíz-elvezetésének megoldása	1 400 000 Ft	14 000 000 Ft	2018
8	Fő u.-Rózsa u.-Csöpp u. határolta terület fakadóvízes problémájának megoldása a lakókkal közösen	400 000 Ft	4 000 000 Ft	2019
13	Vízvezető árkok karbantartásához gépek beszerzése	500 000 Ft	5 000 000 Ft	2016

5.4 Hulladékgazdálkodás

5.4.1 Célok

Illegális hulladéklerakatok feltérképezése és felszámolása, természeti környezetünk személtmentesítése. A településen keletkező hulladék mennyiségének csökkentése, szelektív hulladékgyűjtés népszerűsítése és feltételeinek javítása, helyi csomagolásmentes termékek előtérbe helyezése (helyi piac, házi árusítások, betétdíjas termékek), komposztálás háztartásokban, igény és lehetőség szerint közösségi szinten is. Avar és kerti hulladék égetés visszaszorítása, közterületekről összegyűjtött biohulladékok komposztálásnak megoldása. A rendszeres és kötelező jellegű külterületi települési szilárd hulladék elszállítás biztosítása. Kisebb hulladékgazdálkodással kapcsolatos akciók, ismeretterjesztő programok megvalósítása civil összefogással.

5.4.2 Feladatok:

Fontosság sorrend	Feladat / cél	Becsült költség		Ütemezés
		Önk.forrás	Más forrás	
5	Külterületről történő szemétszállítás megoldása állandó lakók számára	0 Ft	0 Ft	2015
14	Omikron-Dokk alatti beton tartályalap elbontása	500 000 Ft	500 000 Ft	2016
15	Szemetes kukák cseréje buszmegállókban szűk nyílásúra	360 000 Ft	0 Ft	2016

5.5 Energia

5.5.1 Célok

Energiatakarékosság és megújuló energiaforrások térnyerésének propagálása, megvalósítása háztartások és intézmények szintjén „sok kicsi sokra megy”. Közvilágítás fejlesztése takarékosabb megoldás felé.

5.5.2 Feladatok

Fontosság sorrend	Feladat / cél	Becsült költség		Ütemezés
		Önk.forrás	Más forrás	
1	Onkormányzati intézmények napelemekkel való elektromosenergia-ellátása	500 000 Ft	25 000 000 Ft	2015
4	Faluház energetikai felújítása	500 000 Ft	35 000 000 Ft	2018
	Közvilágítás fejlesztése (hiányzó részeken pl. óvodánál, új utcákban)	2 000 000 Ft	20 000 000 Ft	2019
9	A régi hulladéklerakó rekultivált területének hasznosítása napelempark telepítésével	2 000 000 Ft	50 000 000 Ft	2019

5.6 Távközlési és híradástechnikai szolgáltatások

Felsőörs egyes belterületi részei nem rendelkeznek szélessávú interneteléréssel. Az EU európai digitális menetrendjének célkitűzése, hogy 2020-ig minden háztartásban legyen min. 30 Mbps sebességű internetkapcsolat. Magyarország Kormánya 2014-ben programot hirdetett, miszerint 2018-ra minden háztartásban lesz szélessávú internetkapcsolat.

5.6.1 Feladatok

Fontosság sorrend	Feladat / cél	Becsült költség		Ütemezés
		Önk.forrás	Más forrás	
12	Szélessávú internettel el nem látott utcák (Király, Kertvég, Báróker, Miske, Hamuház u.) bevonása a szolgáltatásba	250 000 Ft	25 000 000 Ft	2018

5.7 Táj, természet, élővilág és épített környezet

A globális klímaváltozás megállítása, az üvegházhatású gázokat termelő emberi tevékenység ellensúlyozása, visszaszorítása érdekében a helyben meghozott döntésekkel is támogatni kell a klímavédelmi célokat.

A létfenntartás, fogyasztás során törekedni kell a minél rövidebb ellátási láncokra, szorgalmazni kell a családi önfenntartó gazdálkodást, a helyi, környékbeli őstermelők helyi értékesítését.

Ugyanakkor a megújuló energiatermelő, vagy környezetbarát megoldásokat csak a helyi viszonyoknak megfelelően szabad alkalmazni (pl. szélérőművek telepítése a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet védelme miatt nem alkalmazható a szóba jöhető megoldások közül).

5.7.1 Célok

Helyi (természetvédelmi) védettségre érdemes területek, fák, fasorok, épületek kijelölése. Természetjárás tárgyi feltételeinek javítása. Nagyfokú és tervszerű fásítás és zöldítés a belterületeken, kivezető utak menti (újra) fásítás megoldása. Parlagfű monitorozó és mentesítő rendszer megoldásának kidolgozása és működtetése. Kisebb természetvédelmi akciók, ismeretterjesztő programok, tömegeket megmozgató természetjáró túrák megvalósítása civil összefogással. Művelési ágak megfelelő művelés ösztönzése.

5.7.2 Feladatok:

Fontosság sorrend	Feladat / cél	Becsült költség		Ütemezés
		Önk.forrás	Más forrás	
2	Faültetés évente, civilek bevonásával	1 250 000 Ft		2015-2019
9	Préposti kúria felújítása			
10	Civilház parkjába köztéri szobor	1 000 000 Ft	2 000 000 Ft	2016
11	Fő kút régi kútjának kibontása, kis tó létrehozása, forrásfoglalat kiépítése	100 000 Ft	1 000 000 Ft	2017
14	Közterületi ásott kutak, nyomókutak korhú fedése, felépítmény pótlása	500 000 Ft		2017

5.8 Zajvédelem, levegőtisztaság védelem

Zajkataszter készítése, kiemelten a falu forgalmas részeire, forgalomszabályozások a zajhatás mérséklésére. Zaj- vagy, levegőszennyezéssel járó környékbeli nagyberuházások elleni fellépés. Jelentős környezeti hatással járó ipari létesítmények elszeparálása a belterülettől, ipari park kijelölése.

5.8.1 Feladatok:

-

6 Egészségügyi célkitűzések

Felsőörs lakossága az utóbbi tíz évben lendületesen nőtt elsősorban az új településrészekre való betelepüléssel. Ez a folyamat a következő években is fennmarad, és a következő módon befolyásolja a település népességének arányait:

- nő a fiatal korosztályok aránya
- relatív csökken, de abszolút értékben az országos trendekkel párhuzamosan alakul az idősebb korosztályok aránya illetve létszáma.

Az Önkormányzat célja az, hogy valamennyi felsőörsi polgár elérhető közelségben megtalálja az egészséges élet, az egészségmegőrzés valamennyi feltételeit, illetve betegsége esetén

késedelem nélkül juthasson a gyógyító - alapellátó rendszer intézményein keresztül megfelelő ellátáshoz. Az Önkormányzat ezért kiemelt fontossággal kezeli a helyi családorvosi és gyermekorvosi ellátás rendszerét. Prioritásként jelöli meg az egészségmegőrzéssel kapcsolatos preventív ismeretterjesztő, egészséges életmódra nevelő tevékenységeket, és folyamatosan monitorozni kívánja az egészségben eltöltött élet statisztikai jellemző adatait.

6.1.1 Feladatok:

-

7 Szociális és családügyi célkitűzések

Felsőörs Önkormányzatának mindenkor figyelembe kell vennie a Felsőörsön jellemző szociális és az ezt befolyásoló demográfiai helyzetet. A rászoruló csoportok, egyének támogatásának feltételeit mindenkor ezen jellemzők, valamint az önkormányzat aktuális költségvetésének lehetőségei figyelembe vételével kell kidolgozni.

Ahol és amennyire lehetséges, előnyben kell részesíteni a munkavállalást (az önkormányzat intézményrendszerén belül is), szemben a szociális alapú segélyezéssel. Ahol ez nem lehetséges, ott a szociális segínyt lehetőleg természetbeni juttatásként kell a rászorulóknak adni.

Az önkormányzat rendelkezik szociális bérlakásokkal.

A nemzet fogyasztásának megállítása, valamint a fenntartható szociális (nyugdíj-) ellátó rendszer működőképességének megtartása érdekében kiemelten támogatni kell a nagycsaládos életformát, vissza kell fordítani a helyi lakosok életvitelszerű és hosszú távú külföldre távozását.

7.1 Részletes célok és feladatok

7.1.1 Rászorulók támogatása

Az időskorúak támogatásának hagyományai vannak Felsőörsön. E hagyományt folytatni szükséges, illetve társadalmi szervezetek, egyházak bevonásával lehetőleg tovább kell bővíteni, ha lehet, még több tartalommal kell megtölteni. Itt is érdemes megfontolni a támogatások természetbeni formában történő juttatását, szemben például az egyszeri, pénzbeli karácsonyi jutalommal.

Ugyancsak különösen nagy hangsúlyt kell fektetni a nagycsaládosok támogatására, mert az ország kedvezőtlen demográfiai mutatóit csak a 2-nél több gyermeket nevelő családok minél nagyobb száma tudja megfordítani. A nagycsaládosok részére kidolgozott támogatásnak lehetőleg a szociális rászorultságot is figyelembe kell venni.

7.1.1.1 Feladatok

Fontosság sorrend	Feladat / cél	Becsült költség		Ütemezés
		Önk.forrás	Más forrás	
1	Tanyagondnoki gépjármű beszerzése	1 350 000 Ft	5 000 000 Ft	2015
2	Születési segély összegének emelése (30e Ft)	600 000 Ft	0 Ft	2015-2019

8 Kulturális célkitűzések

Felsőörs gazdag történelmi múlttal rendelkezik. A hagyományokat számos csoport ápolja (például Búzavirág Népdalkör). Azonban a hagyományok és a kultúra ápolására a lehetőségek messze nem kihasználtak, ezért ezt amennyire lehet erősíteni kell a faluközösségen belül. A kulturális célok meghatározásánál érdemes figyelembe venni a nagyobb léptékű kulturális stratégiákat, úgymint a 2010-2014 időszakra készített Kelet-balatoni Kistérség Kulturális Stratégiáját.

A különböző művészeti események szempontjából viszonylag gazdagnak tekinthető Felsőörs. Számos, különböző művészeti ágban tevékenykedő művész él, alkot, vagy pihen rendszeresen a faluban. Rájuk, alkotásaikra, mint komoly kulturális értékekre kell tekinteni, és megjelenésüket a szűkebb-tágabb környezetben támogatni kell. Lehetőség és együttműködő készség szerint törekedni kell arra is, hogy ezen értékeket a fiatalabb generációkkal megismertessék vagy továbbadják.

Felsőörs kulturális életéhez tartozik évek óta a testvértelepülésekkel ápol, jó kapcsolat. A kulturális célkitűzések megvalósulását rendezvényeikkel, eseményeikkel nagyban elősegítik a helyi társadalmi szervezetek, egyházak, baráti társaságok.

8.1 Testvér-települési kapcsolatok

Felsőörs évek óta két településsel ápol testvéri viszonyt. Az egyik a magyar ajkú Felvidéki falu, Pográny (Pohranice, Szlovákia) a másik a németországi Salzweg. Kettő közül, a közös nyelv és kultúra okán is a kapcsolat Pogránnyal szorosabb.

8.1.1.1 Feladatok

Fontosság sorrend	Feladat / cél	Becsült költség		Ütemezés
		Önk.forrás	Más forrás	
1	Nyári táboraink megnyitása a felvidéki (Pogrányi) gyermekek számára	600 000 Ft	0 Ft	2015-2019

8.2 Társadalmi szervezetek

Felsőörs területén és közvetlen környezetében számos társadalmi szervezet tevékenykedik. Ezeket az Önkormányzat aktivitástól, igénytől stb. függően eddig is támogatta és ezután is támogatni kívánja. A jövőben minden évben célszerű egy vagy több nyílt pályázati kiírás megalkotása, melyben mindenki számára egyértelműen lefektethetőek a pályázati keretek, prioritások.

8.2.1.1 Feladatok

Fontosság sorrend	Feladat / cél	Becsült költség		Ütemezés
		Önk.forrás	Más forrás	
2	Karácsonykor fénydíszek és Betlehem felállítása a faluközpontban	80 000 Ft		2015
3	helytörténeti múzeum, helyi értékek bemutatására és kiállítások rendezésére alkalmas tér biztosítása (templom melletti pince)	0 Ft	1 000 000 Ft	2018
4	Ifjúsági közösségi tér kialakítása (Civilház pince)	100 000 Ft	500 000 Ft	2016

9 Oktatás, nevelési célkitűzések

A felsőfokú tanulmányokat folytató szociálisan rászoruló hallgatók megsegítését és lakóhelyükhöz való kötődését erősítendő tovább kell működtetni, igény esetén növelni kell a Bursa Hungarica ösztöndíjpályázatra fordítható összeget.

9.1 Iskola

Az Felsőörsi Malomvölgy Tagiskola egyik problémája a tornaterem kérdése. A jelenlegi tornaszoba ill. tetőtér használata tornaóra és egyéb sporttevékenységek céljára csak egy szükségmegoldás. Időről időre fölmerül a tornaterem kérdésének, mint lehetséges megoldásnak ügye. Amennyiben a tornaterem építésének szándéka és lehetősége található, úgy érdemes a létesülő új teret úgy kialakítani, hogy igény esetén, de remélhetőleg jobb adottságokkal közösségi célokra is használható legyen, az iskola tetőtér, mint kijelölt közösségi térhez hasonlóan.

9.1.1 Feladatok

Fontosság sorrend	Feladat / cél	Becsült költség		Ütemezés
		Önk.forrás	Más forrás	
1	Tomaterem építés az iskolához, nagyobb kulturális események lebonyolításához	3 000 000 Ft	120 000 000 Ft	2016
4	Iskola földszinti vizesblokkjának felújítása	250 000 Ft	0 Ft	2015
5	Iskola konyhába iprai mosogatógép vásárlása	400 000 Ft	0 Ft	2016

9.2 Óvoda, bölcsőde (családi napközi)

Kötelező önkormányzati feladatként ugyan nem, de lakossági igényként jelentkezik az 1-3 év közötti gyermekek napközbeni elhelyezésének problémája. Az önkormányzat támogatja a község területén családi napközik, magánbölcsődék létesítését. Ugyanakkor tisztában van azzal, hogy ezek a lehetőségek csak bizonyos fizetőképes réteg számára jelentenek megoldást és nem orvosolják a szociálisan rászoruló családok említett korú gyermekeinek napközbeni elhelyezését. Ezért az önkormányzat, lehetőségeivel összhangban törekszik arra, hogy mindenki számára elérhetővé tegye az 1-3 éves korú gyermekek napközbeni elhelyezését.

Az óvoda színvonalas fenntartása és a kor-, valamint egyéb igényeket kielégítő fejlesztése a legifjabb generációk megfelelő nevelése érdekében mindenkor elsődleges fontosságú a falu életében.

9.2.1 Feladatok

Fontosság sorrend	Feladat / cél	Becsült költség		Ütemezés
		Önk.forrás	Más forrás	
2	Óvoda köckerítésének helyreállítása	4 000 000 Ft	0 Ft	2015
3	Óvoda tető és épület (energetikai) felújítása	300 000 Ft	20 000 000 Ft	2018

10 Sporttal kapcsolatos célkitűzések

Az egészségmegőrzés, az egészséges életmód szempontjából minden generáció számára alapvető fontosságú a megfelelő fizikai szellemi tevékenység különböző sportokon keresztül. Felsőörs Község Önkormányzata támogatja a területén bejegyzett és itt működő, vagy nem a területén bejegyzett, de sporttevékenységet a területén is kifejtő különböző társadalmi szervezeteket.

10.1.1 Feladatok

Fontosság sorrend	Feladat / cél	Becsült költség		Ütemezés
		Onk.forrás	Más forrás	
1	Felnőttjátéster kialakítása	200 000 Ft	4 000 000 Ft	2015-2019
2	Kültéri ping-pong, csocsóasztal	500 000 Ft	0 Ft	2016
3	Felső futballpálya kihasználtságának növelése más sportágak bevonásával	0 Ft	0 Ft	2015
4	Iskolához műfüves pálya, világítással	5 000 000 Ft	20 000 000 Ft	2019

11 Turisztikai célkitűzések

Felsőörs település kedvező környezeti fekvésére, műemlékeire és hagyományaira alapozva célunk a község szélesebb körben történő ismertté tétele, az átutazók, látogatók és több napos tartózkodásra is ösztönözhető turisták érdeklődésének felkeltése.

A turisztikai koncepció kialakítása során a jelenlegi helyzet feltárásából indultunk ki, mely eredményeként a következő megállapításokat tehetjük:

- A településen a szálláshely szolgáltatás jó, több kategóriában többféle szálláslehetőséget tudunk kínálni.
- A vendéglátás elsősorban a magánszféra feladata.
- A látogatók száma az utóbbi években jelentősen visszaesett. Elmaradtak a nyaralók és lovas turisták, jellemzően a kerékpáros turisták keresnek szállást, általában 1-2 éjszakára. Főként hazai vendégek fordulnak meg a szállásadóknál.
- A település adottságai nagyon jók az aktív turizmus fejlesztése terén.

A fejlesztési területeket az adottságoknak megfelelően négy kategóriába soroltuk: az aktív turizmus fejlesztése, a vallási és zenei turizmus lehetőségei, a látnivalók és szolgáltatások fejlesztése, valamint a fejlesztéseket támogató turisztikai menedzsment területekre.

11.1.1 Aktív turizmus fejlesztése

11.1.1.1 Célok

Elsősorban gyalogos és kerékpáros útvonalak, valamint tanösvények kialakítása, kijelölése, valamint ezek propagálása, kiadványokban történő megjelentetése, mely aktív kikapcsolódást, szabadidős programot nyújt, akár több napon keresztül is az ide érkező turistáknak.

Ezen túlmenően cél Felsőörs, mint aktív turisztikai célpont népszerűsítése speciális programokkal, mint például teljesítménytúra, nordic walking túra.

11.1.1.2 Feladatok

Fontossági sorrend	Feladat / cél	Becsült költség		Ütemezés
		Önk.forrás	Más forrás	
1	Nyilvános illemhely nyitása Malomvölgyi és Geológiai tanösvény	300 000 Ft	7 000 000 Ft	2018
2	összekötése turistajelzéssel	100 000 Ft	0 Ft	2016
3	Felső-hegyi geodéziai torony kialakítása/felújítása kilátóvá	300 000 Ft	30 000 000 Ft	2019

11.1.2 Vallási és zenei turizmus fejlesztése

11.1.2.1 Célok

A település hagyományai és műemlékei jelentős mértékben kötődnek a térségben egyedülálló XIII. századi román stílusú, prépostsági templomhoz. Célunk az Árpád-kori templom, mint látnivaló ismertebbé tétele, valamint a korábbi évekhez hasonlóan zenei koncertek, orgonakoncertek szervezése kiegészítő programokkal együtt.

11.1.2.2 Feladatok

-

11.1.3 Látnivalók és szolgáltatások fejlesztése

11.1.3.1 Célok

A településre érkező, illetve a környéken nyaraló vendégek fogadási feltételeinek javítása, amellyel lehetőség nyílik a pihenésre és feltöltődésre, valamint ez által a község megismerésére, hosszabb idő eltöltésére.

11.1.3.2 Feladatok

Fontosság sorrend	Feladat / cél	Becsült költség		Ütemezés
		Önk.forrás	Más forrás	
4	Felsőörs honlapjának felújítása	200 000 Ft	0 Ft	2016
5	Falu szolgáltatóhelyeinek fejlesztése, újak nyitása, vegyesbolt állapotának javítása	0 Ft	10 000 000 Ft	2015
	Felsőörs geológiai, növény- és állattani értékeiről bemutató film készítése	500 000 Ft	0 Ft	2015

11.1.4 Turisztikai menedzsment fejlesztése

11.1.4.1 Célok

A település turisztikai arculatának, megjelenésének kialakítása, fejlesztése és rendszeres „karbantartása”. Honlapon való megjelenés, kiadványok tervezett és átgondolt kialakítása. A turisztikai célok megvalósításához pályázati források felkutatása, pályázatok előkészítése és benyújtása, együttműködési lehetőségek felkutatása, kihasználása.

A feladatok jó része nem igényel külön beruházást, azonban megvalósításuk feltétele, hogy legyen az önkormányzatnál e területtel foglalkozó szakember, turisztikai referens. (Valójában, ne csak névlegesen.)

11.1.4.2 Feladatok

-

12 Mezőgazdasági célkitűzések

Egyeztetések indítása a mezőgazdasági területek tulajdonosaival olyan célból, melyek kölcsönös előnyökkel járnak mind a tulajdonos, mind a közösség szempontjából.

Lokalitás erősítése a helyi vásárlóerő aktivizálásával pl. helyi piacokkal, vagy a termékértékesítés más csatornáival.

Kiskertes gazdálkodás ösztönzése, itt termelt termékek piacra jutásának elősegítése, akár az önkormányzat intézményrendszerén belül (iskola, óvoda).

Az önkormányzat –arra alkalmas – ingatlanvagyonának mezőgazdálkodási/erdőgazdálkodási célú hasznosítása.

Erdőtelepítés. Erdőgazdálkodás.

Öntözés, víztározás. Elsősorban nem szántóföldi öntözés.

Helyi állattenyésztést és a falu önellátását erősíteni kell.

A helyi zöldség- / gyümölcsstermesztés helyi értékesítését ösztönözni kell.

Helyi szövetkezet (önk. + lakosok+ gazdálkodók), állattenyésztésre, zöldség- / gyümölcsstermesztésre, tűzifa (energia).

12.1.1.1 Feladatok

Fontosság sorrend	Feladat / cél	Becsült költség		Ütemezés
		Önk.forrás	Más forrás	
1	Helyi kistermelői és használtcikkpiac beindítása	0 Ft	0 Ft	2015
2	Rekultivált hulladéklerakó helyén levendulapark létrehozása	300 000 Ft	0 Ft	2017
3	Helyi termelők listájának megjelenítése a honlapon	0 Ft	0 Ft	2015

13 Közbiztonsági célkitűzések

Felsőörs Község Önkormányzata célul tűzi ki, hogy a Felsőörs területén működő körzeti megbízott Felsőörsön lakjon, ezzel is növelve a rendőri jelenlétet és ez által a közbiztonságot a község területén.

Feladat / cél	Becsült költség		Ütemezés
	Önk.forrás	Más forrás	
Térfigyelő kamera telepítése illegális szeméttlerakóknál	0 Ft	1 000 000 Ft	2015-2019

14 A gazdasági program becsült forrásai

2015-2019	Pályázati/egyéb forrás	Onerő
<u>Településrendezési célkitűzések</u>	0 Ft	31 500 000 Ft
<u>Közlekedésfejlesztési célkitűzések</u>	736 400 000 Ft	23 850 000 Ft
<u>Gyalogos járdák fejlesztése, javítása</u>	7 900 000 Ft	7 850 000 Ft
<u>Közutak, gépkocsiforgalom javítása, fejlesztése</u>	98 500 000 Ft	10 500 000 Ft
<u>Kerékpáros útvonalak</u>	630 000 000 Ft	5 500 000 Ft
<u>Közműfejlesztési és környezetvédelmi célkitűzések:</u>	181 500 000 Ft	15 760 000 Ft
<u>Vizeink (lvóvíz, felszíni és felszín alatti vizek)</u>		
<u>Szennyvíz</u>		2 500 000 Ft
<u>Csapadékvíz</u>	23 000 000 Ft	4 300 000 Ft
<u>Hulladékgyűjtés</u>	500 000 Ft	860 000 Ft
<u>Távközlés, híradástechnika</u>	25 000 000 Ft	250 000 Ft
<u>Energia</u>	130 000 000 Ft	5 000 000 Ft
<u>Táj, természet, élővilág és épített környezet</u>	3 000 000 Ft	2 850 000 Ft
<u>Zajvédelem, levegőtisztaság védelem</u>		
<u>Egészségügyi célkitűzések</u>	0 Ft	0 Ft
<u>Szociális célkitűzések</u>	5 000 000 Ft	1 950 000 Ft
<u>Rászorulókat támogatása</u>	5 000 000 Ft	1 950 000 Ft
<u>Kulturális célkitűzések</u>	1 500 000 Ft	780 000 Ft
<u>Testvér-települési kapcsolatok</u>		600 000 Ft
<u>Társadalmi szervezetek</u>	1 500 000 Ft	180 000 Ft
<u>Oktatás, nevelési célkitűzések</u>	140 000 000 Ft	7 950 000 Ft
<u>Iskola</u>	120 000 000 Ft	3 650 000 Ft
<u>Ovoda, bölcsőde (családi napközi)</u>	20 000 000 Ft	4 300 000 Ft
<u>Sporttal kapcsolatos célkitűzések</u>	24 000 000 Ft	5 700 000 Ft
<u>Turisztikai célkitűzések</u>	47 000 000 Ft	1 400 000 Ft
<u>Aktív turizmus fejlesztése</u>	37 000 000 Ft	700 000 Ft
<u>Vallási és zenei turizmus fejlesztése</u>		
<u>Látnivalók és szolgáltatások fejlesztése</u>	10 000 000 Ft	700 000 Ft
<u>Turisztikai menedzsment fejlesztése</u>	0 Ft	
<u>Mezőgazdasági célkitűzések</u>	0 Ft	300 000 Ft
<u>Közbiztonsági célkitűzések</u>		1 000 000 Ft
Osszesen:	1 135 400 000 Ft	89 190 000 Ft

A gazdasági programot célszerű évenként felülvizsgálni és a felülvizsgált anyagot tárgyév március 30-ig a képviselő-testület elé terjeszteni.

A „Felsőörs község gazdasági programja (2015-2019)” c. dokumentumot Felsőörs község Önkormányzat Képviselő-testülete **42/2015. (04.13.) sz. kp. határozatával elfogadta.**

Felsőörs, 2015.április.13.

Szabó Balázs
polgármester

dr. Hoffman Gyöngyi
jegyző
megbízásából:

dr. Könczöl Gábor
kirendeltségvezető